

DEBAT OM EGON CLAUSENS

BOG: Egon Clausen postulerer og manipulerer med læserne i sin nye overfladiske bog, *Øje for Øje*, skriver Kai Kjær-Hansen i dette indlæg

Skuffende makværk

AF KAI KJÆR-HANSEN

Torsdag 6. marts blev der her i bladet bragt en anmeldelse af Egon Clausens nye bog, *Øje for Øje*. Det sidste afsnit er et appendiks med titlen »Kristen fundamentalisme i Danmark« og med tilføjet påpegnings: »bør ikke læses isoleret fra det foregående«. Anmelderen skriver bl.a.: »Her møder man ikke bare - jeg havde nær sagt - de sædvanlige: Indre Mission og Luthersk Missionsforening. Vi møder Missionsforening. Vi møder også Ordet og Israel og Israelsmissionen.«

Den bog måtte jeg straks have fat i, også fordi Kristeligt Dagblad i et helsides interview med Clausen samme dag om samme appendiks skriver, at »han gennemgår fænomenet historisk fra Indre Mission og dansk israelsmission til i dag.«

Som formand for Den Danske Israelsmission blev min nysgerrighed vakt: Israelsmission og fundamentalisme. Men hvilken skuffelse! Godt, at jeg ikke købte bogen ud fra et ønske om at vide noget om Luthersk Missionsforening. Den får nemlig mindre end to linjer. Clausen skriver: »Indre Mission er ikke alene om at forfægte en bogstavtro opfattelse af Bibelen. Det gør også en række frikirker og sekter, hvoraf Luthersk Mission er en af de største.« Gad vide, om det er Luthersk Missions selvdefinition, der kommer frem her?

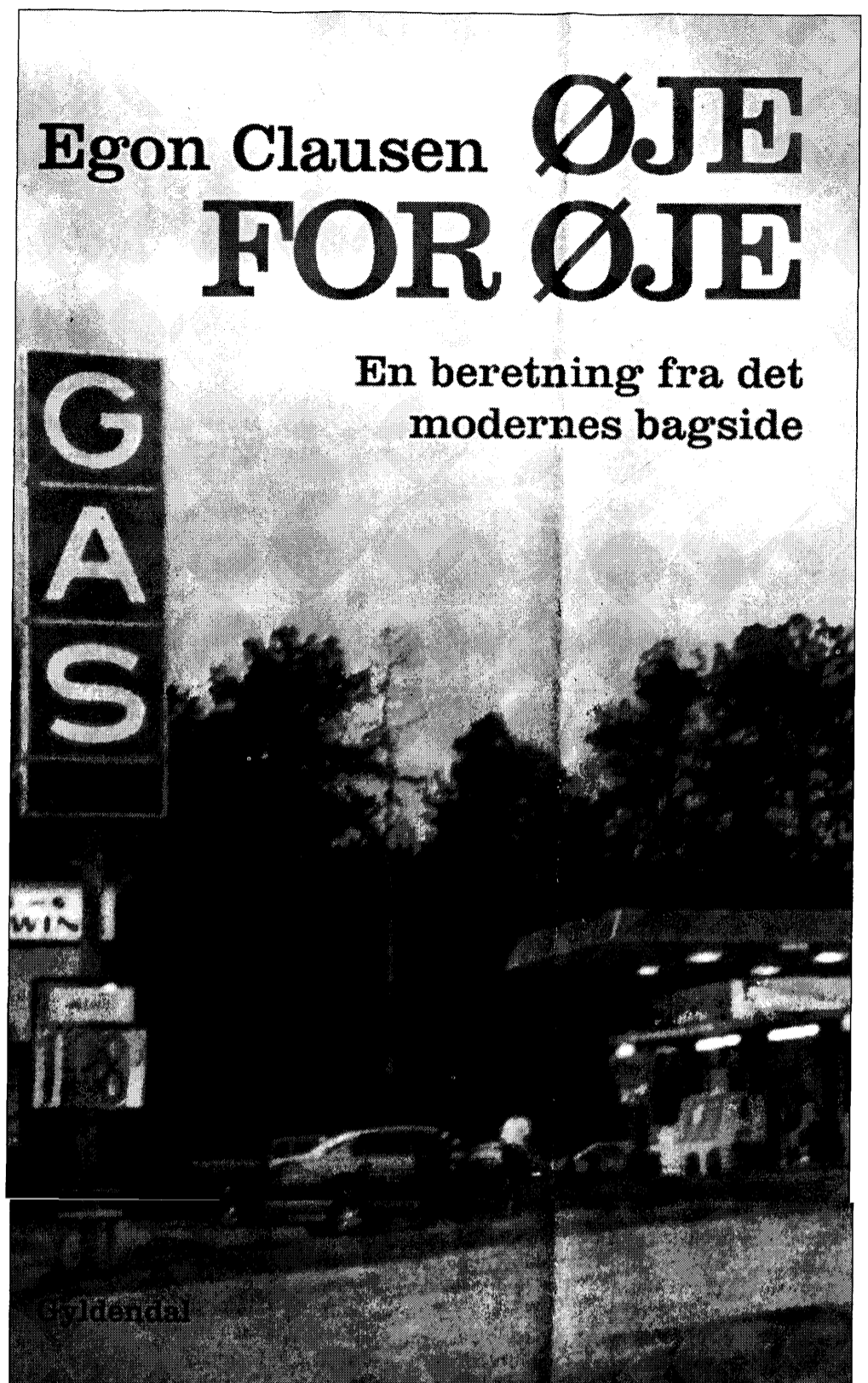
Selvdefinition synes ikke at være noget, der interesserer Clausen. Han definerer selv,

postulerer, og derefter manipulerer han med læseren. Hvad han har hørt om amerikanske fundamentalister og eksempelvis deres syn på Israel, overføres uden diskussion direkte på danske forhold. Nærlæsning af danske Israel-organisationers blade har han ikke taget sig tid til. Nuanceforskelle mellem disse organisationer giver han ikke udtryk for. Hvor disse måtte distancere sig fra det billede, han tegner af amerikanske fundamentalisters forhold til Israel, er for ham uden betydning.

For Clausen er tingene enkle: Han har mødt fundamentalister i USA, der taler om Israel. Når man i Danmark taler om Israel, er man fundamentalist. Dokumentation er unødvendig. Om Den Danske Israelsmission fortæller Clausen, at den blev oprettet af kredse med tilknytning til Indre Mission i 1885.

Om dens første 50-årige historie fortælles blot efterfølgende: »og den kom så langt, at man i 1920'erne kunne sende en missionær Rasmussen til jøderne i Lvov, hvor han blev, indtil nazisterne på deres egen facon satte en stopper for hans arbejde. Der blev samlet penge ind, holdt møder og sunget salmer.«

Det er det historiske bidrag om Israelsmissionen, som Clausen leverer i bogen! Han gider ikke engang finde ud af, om der var nogen missionærer før »en missionær Rasmussen«, kender åbenbart ikke Rasmussens fornavn (det var Henry), og denne Henry

Egon Clausens bog, der i torsdags blev anmeldt i Kristeligt Dagblad, har skabt debat.

Rasmussen blev ikke udsendt »i 1920'erne«, men i 1936. Dårligere kan det vist ikke gøres. Og hvad i alverden har dette med Israelsmissionens påståede fundamentalisme at gøre?

Herefter fortælles om en »Sangbog for Ydre Mission« med et afsnit om sange om Israelsmissionen. Clausen citerer første vers af en sang, som angiver, at jøder er forhærdet over for evangeliet. Han kunne for at skabe balance have citeret hele sangen, som senere udtrykker kærlighed til og bøn og håb om Israels frelse. Hvis han havde gjort det, kunne han have åbnet for en debat om antijudaisme og mission. Havde han studeret Israelsmissionens historie kunne han finde interessante eksempler på denne debat. Jeg tror også, han kunne finde værre eksempler, som jeg i dag ikke vil tilslutte mig. Men Clausen gør det på sin facon. Efter at have citeret første vers skriver han: »Dette har missionsfolkene sunget i de danske missionshuse, mens nazisterne sendte

millioner af jøder i gaskamrene, og sangbogen har været populær. Den kom i mange oplag. Sidste oplag kom i 1945.«

Hvor usmageligt at nøjes med antydninger, når et sådant emne berøres. Når man skriver i bestemt form, »missionsfolkene«, må man stilles til regnskab. Var der dog ikke blot et par af disse, der hjalp jøder dengang? Var der ikke noget med, at Israelsmissionen havde en sekretær, der blev likvideret af nazisterne? Og er antijudaisme - jeg tager gerne antisemitisme med - noget, der på en speciel måde kendetegner de fundamentalister, Clausen har mødt? De to andre småafsnit, hvor Israelsmissionen nævnes i bogen, lader jeg her ligge med de unøjagtigheder, de også indeholder.

Afsnittet om kristen fundamentalisme i Danmark er

WWW

Læs anmeldelse »Øje for øje« og interview med Egon Clausen på Kristeligt Dagblads hjemmeside: www.kristeligt-dagblad.dk

et makværk - noget af det dårligste, jeg længe har læst. Clausen udstiller her sig selv på en ynkelig måde. Dem, Clausen ikke kan lide, er fundamentalister. Så enkelt er det for ham. Akademisk holder dette afsnit ikke mål. Det gør den åbenbart for to personer tilknyttet Center for American Studies på Syddansk Universitet og en teologi-professor fra Aarhus Universitet. Sidstnævnte takkes for »gennemlæsning af afsnittet om dansk fundamentalisme og efterfølgende gode råd«. Støtte til bogen er givet af Litteraturrådet og Dansk Forfatterforening. De må have taget sig en lur ved gennemlæsning af dette afsnit.

Kai Kjær-Hansen er theol.dr. og formand for Den Danske Israelsmission